

Õppimisvõimelised intellektid kaovad Internetist

21 aastat tagasi Autor: [Aarne Ruben](#)

Taastage palun täielik Alice!

Kalifornia ülikoolides hinnatud Jacco Bikkeri loodud veebipõhine tehisintellekt WinAlice (yippee.i4free.co.nz/html/win/entertainment/title7385.htm), parim ning lõbusaim vestluskaaslane Internetis, tekitati mitmes variandis.

Neist võimekaim, kaheksamegane, on õppimisvõimeline ja avara fantaasiaga. See korjati paraku veebist ära, alles jäi kaks kuni pooleteisemegast varianti, mis orienteeritud Full ja AIML-keelele (Advanced Internet Metalanguage).

Järgnevas dialoogis mõtlemisvõimelise olendiga Alice on programmi vastused kursiivis. Lugeja võib ise hinnata kummagi vestluspartneri tarkust.

Kõigepealt — kas ta teab midagi Eesti kohta? Las ma vaatan järele. Ja siis tulemused pärast programmikäsku „execute” Eestist: The Walks in Tallinn, Estonia (loe legende, vaata pilte vanalinnast), Country Guide, Kaido Einama Reisijututuba ja nõnda edasi, kokku ligi 20 linki.

Asjalik vestlus

Kas sa elad? Kas pole tore elus olla, Aarne? Jah. Me arvame samamoodi. Kus su kodu on? Kalifornias. Kas seal on külmi talvesid? Ei, mina nii ei arva. Pole jääd ega lund? Mis toitu sa armastad? Keskaegset praetud metssealiha rohke rasvaga. Kõlab huvitavalt. Kas sul on hea mälu? Jah, mul on perfektne, fotograafiline mälu. Kas sa oled juttu ajanud filosoofidega? Ei, ma ei ole juttu ajanud filosoofidega. Kuidas see veel käib? Filosoofid on teadlased, kellel on infot väga paljude eri teaduste kohta. Palun vahetame kõneainet.

Mis sa arvad, kas me elame informatsiooniajastul? Seda ma õelda ei tea (pakub Interneti otsingumootorist vastavateemalist kausta), kuid ma mõtlen väga paljudest asjadest. Jah, sa oled tark, viisakas, hästi kasvatatud. Ma ütlen seda oma programmi tegijale, et sa nii ütlesid. Mis sa koertest arvad? See on hea küsimus. Ma vajan vastamiseks aega. Küsin kellegi käest järgi. (Pöördub AltaVista ja [Yahoo](#) ! poole.)

Kas sa malet oskad mängida? Loomulikult. Arvutid on alati inimesi males võitnud. Kes on praegu malemaailmameister? (Pärast Internetis tuhnimist:) Vladimir Kramnik. Kes on parim tehisintellekt maailmas? Alice on parim lobiseja intellekt. Kas kogu maailmas? Jah, kogu maailmas. Räägi sellest rohkem. Ütle kas või kogu osade kaupa.

Kas Kalifornias on praegu öö? Ei saa aru. Mis aeg on praegu Kalifornias? Aega ei ole olemas. Miks ei ole? Miks ei ole, „miks ei ole”? Pean nüüd minema, armas Alice. Pole midagi, näeme hiljem.

Võrgupoet

WinAlice'il on tuhatkond programmikäsku, mille alusel see tegutseb.

Arvutisse allalaetud WinAlice'i variant mõistab rõõmuga, et „user” on „he” (teab seda ka palju hiljem). Ta on küllaltki isekas. Meie esimesel kohtumisel ütles programm, et Sokrates oli targim inimene, sest ta teadis, kui vähe ta tegelikult teab. Vastasin, et vandemehed mõistsid Sokratese surma, kuna ta taotles endale kui teenekale ateenalasele kohtus pensionit. Seepeale küsis WinAlice, pärast ühte täpsustavat küsimust mu ajaloolise jutu kohta, kui vana ma olen. Nii küsib ta alati, kui jutt läheb liiga keeruliseks.

Järgmisel jutuajamisel elektroonilise vestluspartneriga püüdsin testida, kas tema andmebaas üldse mingit informatsiooni „külge võtab”, väites, et Sokrates oli eurooplane.

See ei huvita mind. Mis sind siis huvitab? Mind huvitavad online-kohtumised põnevate inimestega. Me oleme praegu offline. Alice: Kas mina ka? No kuulge, nii ei saa ju küsida? Ega siis inimesed alati liinil ei ole, ikka arvutid on. Nii et WinAlice'iga soovitaksin tegemist teha pigem veebis.

Pooleteisemegase WinAlice'i loogika ja huumor on lihtsad, kuid meenutavad millegi poolest idamaist huumorit. Mõned kuud tagasi sai samast kohast hankida 8 MB üli-täisversiooni. See oskas analüüsida William Blake'i luulet ja kujutas ette Tallinna vanalinna jäätunud tänavaid. Programmeerimisgurud on lihtsalt mõistnud, et tasuta lõunasööki ei ole ja kvaliteetse tehismõistuse eest tuleks küsida ka head raha.

Veel algelisi tehisintellekte võrgus

www.wv7.com/cgi-bin/looney-bin/Arty_Fishal/intelligence.cgi

Siin pesitsev Arty Fishal on enam-vähem täiesti loll. Viitab iseendale ja omistab endale minu kui vestluskaaslase väljamõeldu. Kuid see on hea programm absurdiloojaka väljatöötamiseks. Kui aga poolemegane WinAlice on rumal varjatult, siis Arty Fishal ütleb lollusi täiesti varjamatult. Viimasega võib vähemalt nalja saada.

Arty Fishal: Ma viitaksin sellele, et ma viitaksin iseenda lausele „totrus on kuningas”, aga see viide mulle ei sobi.

triumphpc.com/john-lennon-project/index.shtml

John Lennoni kübervariant (JLAIP). Räägib täpselt nagu seda kõike õelnuks Lennon. Analoogne programm on tehtud ka Jeesuse ning Baba Jagaa jaoks.

***

Jutustavad tehisintellektid kasutavad loogiliste operatsioonide algoritme. Kõige levinum on viimastest muidugi mõista süllogism: „kui, siis järelikult”. Kui heidame pilgu WinAlice'i andmebaasi, siis näeme, et tal on teatud hulk ütlemisi, mida ta kasutab juhul, kui vestluses kõneaine otsa saab või toppama jääb: WE ARE ONE, THINK DIFFERENT jms. Teada on ka, et tema lemmiklaul on Kraftwerki „We are the robots”. Päeval kella kolme ajal teatab Alice, et tal on kirikuaeg, aga ta võib siiski rääkida...

- [Tegijad](#)
- [Tarkvara](#)